

Visie Pabo HR in het kort

Visie en uitgangspunten Pabo HR

De onderwijsvisie van de Pabo HR is gebaseerd op een heldere taakopvatting van de rol die de leraar in het Rotterdamse basisonderwijs daarin speelt. Een leraar heeft inzicht in de ontwikkeling van het kind in de grote stad en voedt die ontwikkeling, zowel vakinhoudelijk, didactisch als pedagogisch.

De Pabo HR brengt haar studenten in de eerste plaats de kennis en vaardigheden die noodzakelijk zijn voor het leraarschap in een kennisintensieve maatschappij. Kort gezegd gaat het om kwalificatie. Ten tweede begeleidt de Pabo HR studenten in hun ontwikkeling tot volwaardig lid en medevormgever van de samenleving. Dit is wat we socialisatie noemen. Het gaat daarbij niet alleen om waarden, normen en omgangsvormen, maar ook om begrip van de samenleving als resultaat van culturele en sociale processen. Ten derde richt de Pabo HR zich op de persoonsvorming: ze helpt studenten hun identiteit, passies en drijfveren te ontdekken en verder te ontwikkelen. Door studenten op te leiden vanuit deze drie kernfuncties, komen de functies ook ten volle tot uitdrukking in het onderwijs dat zij zelf verzorgen.

De functies staan niet los van elkaar. Socialisatie bijvoorbeeld veronderstelt kennis van de samenleving en de persoonsvorming kan niet zonder socialisatie. De Pabo HR leidt de studenten holistisch op, wat wil zeggen dat de functies in hun onderlinge samenhang worden ontwikkeld. Omdat onze studenten in Rotterdam worden opgeleid, is er tijdens de opleiding bijzondere aandacht voor lesgeven in een grootstedelijke context. Een context van grote verschillen qua opleidingsniveau, inkomen en etnische achtergrond en van stapeling van problemen bij bepaalde groepen ouders en hun kinderen. De grootstedelijke dynamiek vergt van aankomende docenten een sterk ontwikkeld vermogen om samen te werken met een veelheid van mensen die een belang hebben bij goed onderwijs. Bovendien wordt van hen verlangd dat ze onderlinge verschillen overbruggen en benutten voor het onderwijs.

Tijdens hun opleiding tot leerkracht basisonderwijs worden de studenten in hun stages zo veel mogelijk in aanraking gebracht met de gebruiken, kernwaarden en discussies die kenmerkend zijn voor hun toekomstige beroepsgroep. Ze worden ook uitgedaagd om het onderwijs en de cultuur binnen hun stageschool mede vorm te geven. Daarbij wordt ze voortdurend de vraag gesteld wie zij willen zijn als leerkracht; welke persoonskenmerken zij willen inzetten in hun toekomstige leraarschap. De Pabo HR helpt de studenten om inzicht te krijgen in zichzelf en te ontdekken hoe zij het beste kunnen functioneren binnen hun beroep. Vragen als 'Wie ben ik?', 'Wat wil ik?' en 'Waar wil ik heen?' staan in dit proces van persoonsvorming centraal.

De Pabo HR benadert de studenten vanuit een 'growth mindset': de overtuiging dat je vaardigheden kunt aanleren door hard te werken en dat denkvermogen kan worden ontwikkeld. Mislukking en tegenslag zijn net zo waardevol voor het leerproces als succeservaringen, want studenten leren met vallen en opstaan. Docenten moedigen ze aan om niet voor de gemakkelijkste weg te kiezen en problemen te omarmen als leerzame ervaringen. De studenten wordt geleerd om hun eigen leerlingen ook vanuit die growth mindset te benaderen. De opleiding wil de studenten ook wendbaar maken, dat wil zeggen in staat zijn om te gaan met veranderingen en zich te blijven ontwikkelen.

Omdat we van studenten verwachten dat ze steeds met eigen inbreng vorm geven aan hun professionele identiteit, is ervoor gekozen om te werken in kleine groepen met vaste P.I-docenten. De ontwikkeling van hun professionele identiteit stelt de studenten in staat om na het behalen van hun bachelorsdiploma een onderwijsbaan te kiezen waarin ze het beste tot hun recht komen, dan wel een passende vervolgstudie.

De Pabo HR koestert de diversiteit in het onderwijs en ziet de verschillen in culturele en sociaaleconomische achtergrond, leeftijd, talenten, geaardheid en gender eerder als kracht dan als probleem. Dat impliceert dat iedere student zich ongeacht zijn achtergrond welkom voelt op onze opleiding, net zoals dat ieder kind welkom is op een openbare basisschool.

Het leraarschap is een complexe taak die een gedegen en goed opgebouwde vooropleiding veronderstelt. Oefenen de studenten in het eerste jaar van hun studie nog in eenvoudige

praktijksituaties, in hun laatste jaar doen ze ervaring op in de volle complexiteit van het beroep. In de bekwaamheidseisen op pedagogisch, vakdidactisch en vakinhoudelijk vlak is een duidelijke niveauopbouw aangebracht.

Dat eenvoudige onderwijssituaties in al hun eenvoud heel indringend kunnen zijn, is te zien in het Pabo HR-programma 'Mentoren op Zuid'. Dat programma zet studenten in als een-op-een-coaches voor individuele leerlingen in Rotterdam-Zuid. In dit deel van de stad is namelijk sprake van een concentratie grootstedelijke uitdagingen, die vragen om aandacht in de vorm van extra onderwijsinspanningen.

De opleiding legt nadruk op het werkplekleren en borgt de kwaliteit daarvan in een zeer frequent en intensief contact met de opleidingsscholen waar de studenten stage lopen. De opbouw van kennis op de pabo, het in praktijk brengen daarvan op de stageschool en de reflectie op de daar opgedane ervaringen bieden de student een wisselende en rijke context. Omwille van de samenhang tussen deze contexten gebruiken wij de 'Koppelkaart'. Dat is een toolkit voor een stevige koppeling van theorie aan de dagelijkse praktijk van het werkplekleren. Zo helpt de Pabo HR de studenten om het geleerde theoretisch onderbouwd in te zetten in de praktijk.

Nominaal studeren is de norm en dat draagt de Pabo Rotterdam ook nadrukkelijk uit naar de studenten. De keuze voor grote eenheden (thema's), beperking van het aantal toetsen en de hoofdrol van formatief evalueren dragen bij tot de studeerbaarheid van het curriculum. De toetsing is gebaseerd op 'constructive alignment': we zorgen ervoor dat de toetsing daadwerkelijk meet in hoeverre de studenten de gestelde leerdoelen hebben bereikt.

Om recht te doen aan de diversiteit van studenten krijgen ze in het eerste jaar de kans om zich, als ze dat willen, te specialiseren. Ze kunnen kiezen uit een viertal 'routes': de Montessori-route, Yellow Brick Road-route (Engels in het basisonderwijs), Sportroute en de Kunst & Mediaroute. Daarnaast kunnen studenten zich profileren vanaf het derde leerjaar met de leeftijdsspecialisatie (het jonge of oudere kind), in twee schoolvakken (één uit de wereldvakken en één uit de kunstvakken), een ruim aanbod van minors en de onderwerpskeuze voor het onderzoek.

De Pabo HR begeleidt de studenten intensief in het ontwikkelen van hun onderzoekend vermogen. Dat is nodig voor de fundamentele nieuwsgierigheid die leerkrachten volgens ons moeten hebben. De studenten leren oog te hebben voor verschillende perspectieven en niet alles voetstoots aan te nemen. Ze worden voortdurend gestimuleerd om praktisch handelen in verband te brengen met theoretische kennis en omgekeerd. Het onderzoekend vermogen bestaat uit drie dimensies: een onderzoekende houding, het gebruik van onderzoek om de eigen lespraktijk te optimaliseren en het zelf doen van praktijkonderzoek. We leiden studenten niet op tot professional die naast zijn leraarschap ook onderzoeker is, maar tot een onderzoekende professional die zijn lespraktijk wil blijven verbeteren.

Binnen de opleiding wordt momenteel gewerkt aan een meer intensieve samenwerking tussen onderzoeksbegeleiders van de basisschool en onderzoeksbegeleiders van de Pabo. Hierbinnen werken studenten, pabo-docenten en praktijkopleiders samen op voet van gelijkwaardigheid aan het doen van onderzoek. Praktijkonderzoek dat kan helpen om de kwaliteit van het basisonderwijs te verbeteren.

Een ander bestanddeel van de rijke leercontext die de Pabo HR schept, is de elektronische leeromgeving (ELO) waarin de opleiding is ingebed. Het onderwijs wordt gestroomlijnd en ondersteund via e-learningplatform Moodle. Het platform maakt de lesstof toegankelijk en overzichtelijk voor de studenten, zodat ze zich goed en op een door henzelf gekozen tijd kunnen voorbereiden. Bovendien legt het direct onderling contact tussen studenten, docenten, peercoaches en de opleidingsscholen.